

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І
МИСТЕЦТВ**

Кафедра графічного дизайну

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

на тему:

ДИЗАЙН КОРПОРАТИВНОГО КАЛЕНДАРЯ

З МОТИВАМИ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПISУ НА ПРИКЛАДІ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ФАХОВОГО МИСТЕЦЬКО-ХУДОЖНЬОГО
КОЛЕДЖУ КУЛЬТУРИ**

Виконала студентка IV курсу

Групи БДЗ-11-9з

Спеціальності:

022 Дизайн

Масловська Марина Сергіївна

(ПІБ студента)

Керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри графічного дизайну

(науковий ступінь керівника)

Бобренко Ростислав Всеволодович

(ПІБ керівника)

Рецензент:

кандидат мистецтвознавства, доцент

Мазніченко Олена Володимирівна

(ПІБ рецензента)

Допустити до захисту

Протокол засідання кафедри

від «18» квітня 2023 р. № 9

Завідувач кафедри Коваль Л. М.

(_____)

(підпис) (ініціали, прізвище)

Київ-2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Інститут дизайну та реклами
Кафедра графічного дизайну
Освітній рівень «Бакалавр»
Спеціальність 022 Дизайн
Освітня програма «Графічний дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
доц. Коваль Л.М.

«16» січня 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Масловській Марині Сергіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи – Дизайн корпоративного календаря з мотивами петриківського розпису на прикладі Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури

Керівник роботи – Бобренко Ростислав Всеволодович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри графічного дизайну

2. Строк подання студентом роботи – 19 травня 2023 р.

3. Мета та завдання кваліфікаційної роботи

Мета проекту – Розробити Дизайн корпоративного календаря з мотивами петриківського розпису для рекламування Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури.

Завдання проекту – розкрити і с т о р і ю в и н и к н е н н я т а п р и з н а ч е н н я к а л е н д а р і в ; проаналізувати аналоги та прототипи календарів з мотивами декоративно-прикладного мистецтва; розробити концепцію дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на

матеріалі петриківського розпису); розробити засоби виразності в макеті календаря для ДФМХКК; охарактеризувати види друку та матеріали.

4. Перелік графічного матеріалу: календар (з оригінал-макетами підготовленими до друку), проєктна графіка до проєкту (з візуалізаціями розміщення календаря в інтер'єрі), презентація до доповіді на захисті проєкту.54

5. Консультанти розділів роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
I			
II			
III			

6. Дата видачі завдання – 16 січня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1	Складання програми кваліфікаційної роботи	17 лютого 2023 р.	
2	Вибір об'єкту проєктування	17 лютого 2023 р.	
3	Аналіз аналогів	24 лютого 2023 р.	
4	Формулювання мети та завдання кваліфікаційної роботи	24 лютого 2023 р.	
5	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи	03 березня 2023 р.	
6	Розроблення графічного рішення	10 березня 2023 р.	
7	Розроблення технологічного рішення	17 березня 2023 р.	
8	Написання другого розділу кваліфікаційної роботи	24 березня 2023 р.	

9	Написання третього розділу кваліфікаційної роботи	24 березня 2023 р.	
10	Складання опису кваліфікаційної роботи	24 березня 2023 р.	
11	Формулювання висновків кваліфікаційної роботи	18 квітня 2023 р.	
12	Виконання оригінал-макетів	18 квітня 2023 р.	
13	Візуалізація проєктної графіки	18 квітня 2023 р.	
14	Оформлення кваліфікаційної роботи згідно до вимог	19 травня 2023 р.	
Студент			Масловська М.С.
	(підпис)		(прізвище та ініціали)
Керівник проєкту			Бобренко Р.В.
	(підпис)		(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Актуалізація теми вимагає підтримки потужної образотворчої частини, таких як авторські роботи із петриківського декоративного розпису виконані в українському етностилі, де тематика календаря пов'язана з довкіллям, рослинами.

Календар – один з найбільш значущих рекламних матеріалів, що використовується для просування бренду протягом року. Для досягнення максимальної ефективності необхідно розробляти концепцію, яка зможе зацікавити та привернути увагу цільової аудиторії. Тематика може відповідати заданій темі або відображати інші концепції, що відповідають інтересам цільової аудиторії.

Метою роботи є створення проєктування корпоративного календаря з мотивами петриківського розпису. Завдяки методу аналізу та синтезу розглянуто та об'єднано прототипи корпоративних календарів. У ході роботи також був застосований метод порівняння, а саме при дослідженні аналогів та виявленні в них переваг і недоліків. Метод абстрагування застосований для створення образу календаря, за допомогою виділення характерних для нього ознак.

В роботі розкрито історію виникнення та призначення календарів; проаналізувано аналоги та прототипи календарів з мотивами декоративно-прикладного мистецтва; розроблено концепцію дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису); розроблено засоби виразності в макеті календаря для ДФМХКК; охарактеризовано види друку та матеріали.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ КАЛЕНДАРІВ.....	9
1.1. Історія виникнення та призначення календарів.....	9
1.2. Види календарної продукції серед видавничої у ДСТУ 3017:2015.....	15
1.3. Підходи до дизайну сучасних календарів.....	17
Висновки до першого розділу.....	19
РОЗДІЛ II. ЕТНОДИЗАЙН ЯК ПОПУЛЯРИЗАТОР КОРПОРАЦІЇ (З МОТИВАМИ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ)	21
2.1. Корпоративні календарі з мотивами декоративно-прикладного мистецтва: аналоги та прототипи	21
2.2. Концепція дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису).....	31
2.3. Засоби виразності в макеті календаря для ДФМХКК.....	34
Висновки до другого розділу.....	34
РОЗДІЛ III. ТЕХНОЛОГІЧНО-ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА.....	37
3.1. Види друку та матеріали.....	37
3.2. Економічні розрахунки.....	49
Висновки до третього розділу.....	51
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55
ДОДАТКИ.....	57

ВСТУП

Актуальність теми. Календар – один з найбільш значущих рекламних матеріалів, що використовується для просування бренду протягом року. Для досягнення максимальної ефективності необхідно розробляти концепцію, яка зможе зацікавити та привернути увагу цільової аудиторії. Тематика може відповідати заданій темі або відображати інші концепції, що відповідають інтересам цільової аудиторії.

Актуалізація теми вимагає підтримки потужної образотворчої частини, таких як авторські роботи із петриківського декоративного розпису виконані в українському етно стилі, де тематика календаря пов'язана з довіллям, рослинами. Використання петриківського розпису залишить яскраві і незабутні враження, які будуть підкреслювати авторську концепцію та індивідуальність, стиль і неповторність. Яким би не був розкішним розпис, необхідно пам'ятати, що цей матеріал має бути високоякісним і відповідати розмірам календаря [5]. Можна перетворити календар на особисте портфоліо, де на кожній сторінці будуть представлені найкращі роботи, контактна інформація та календарна сітка, зберігаючи при цьому простір і площину сприймання. На сьогоднішній день є безліч варіантів створення календаря, тому важливо грамотно та зі смаком підійти до їх вибору чи створення нового.

Мета дослідження – створення проектування корпоративного календаря з мотивами петриківського розпису.

Завдання дослідження:

- 1) розкрити історію виникнення та призначення календарів;
- 2) проаналізувати аналоги та прототипи календарів з мотивами декоративно-прикладного мистецтва;
- 3) розробити концепцію дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису);

4) розробити засоби виразності в макеті календаря для ДФМХКК;

5) охарактеризувати види друку та матеріали;

Об'єкт дослідження – календар як популяризатор корпорації засобами етнодизайну.

Предмет дослідження – дизайн корпоративного календаря з мотивами петриківського розпису на прикладі Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури.

Методи дослідження. Завдяки методу аналізу та синтезу розглянуто та об'єднано прототипи корпоративних календарів. У ході роботи також був застосований метод порівняння, а саме при дослідженні аналогів та виявленні в них переваг і недоліків. Метод абстрагування застосований для створення образу календаря, за допомогою виділення характерних для нього ознак.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці візуального оформлення календаря.

Апробація результатів і публікації ...

РОЗДІЛ І

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ КАЛЕНДАРІВ

1.1. Історія виникнення та призначення календарів

Історія календарів ділиться на багато епох і культур. Починаючи з найстаріших цивілізацій, люди використовували різні способи для відліку часу.

Одним з перших календарів був сонячний календар, що використовувався в Давньому Єгипті більше 5000 років тому (див. дод. 1.1). Він складався з 365 днів, які були розділені на 12 місяців. Цей календар використовувався для визначення сезонів і сільськогосподарських робіт. Єгипетські жерці помітили, що під час літнього сонцестояння, після найкоротшої ночі, на небі з'являється яскрава зірка Сіріус. У цей день і починався розлив. Вони вирахували, що від попередньої появи Сіріуса на небі до наступної проходило 365 днів. Цей довгий період вони розділили на 12 відрізків, по 30 днів у кожному, а решту 5 днів помістили в кінець року. Так з'явився перший передвісник нашого календаря. Незабаром жерці помітили дивне явище: кожні 4 роки зірка спізнювалася на добу. За календарем рік закінчувався, а зірка на небі не з'являлася, тобто календар поспішав. Жерці-науковці зрозуміли, що в їх розрахунках помилка і вирішили, що рік дорівнює 365 дням і 6 годинах. Різниця, здавалося б, невелика, але за чотири роки цей час сумарно дорівнює добі. Проте давні єгиптяни не стали переробляти календар [22].

У стародавньому Римі був використаний римський календар, який був заснований на місячних циклах. Цей календар замінив календарі, які спиралися виключно на явища природи. У пошуку докладних обчислень часу римляни присвоїли собі рік, оснований на місячній системі. Оскільки місячний рік був коротшим від сонячного, приблизно в 5 ст. до н. е. впровадили додатковий переступний місяць, що нараховував 22 або 23 дні, і його додавали щодругий рік 23 лютого. Так місячний рік був умовно узгоджений із сонячним. Тоді виник

чотирирічний цикл, згідно з яким два роки мали по 355 днів, а два були переступними, один з яких налічував 377 днів, другий — 378. Приблизна протяжність (тривалість) року становила $366 \frac{1}{4}$ днів. Цей календар, однак, незважаючи на різні пізніші спроби уточнень Церквою, мав розбіжності із сонячним. У цьому календарі було 10 місяців, що склалися з 304 днів. Проте це не відповідало сонячному року, тому в 46 році до н.е., диктатор і верховний жрець, Гай Юлій Цезар (звідси назва календаря) введе в дію новий календар, який був більш точним та мав 365 днів, а кожна четверта рік був високосним, складаючи 366 днів (див. дод. 1.2). Спираючись на попередній чотирирічний цикл, було внесено зміни, відповідно до яких тепер 3 роки були звичайними і мали по 365 днів, а 1 рік був переступним, що мав 366 днів, загальна протяжність юліанського року становила $365 \frac{1}{4}$ днів (див. дод. 1.3). Юліанський календар потрапив у Київ. Русь через Візантію після прийняття християнства. Правда, лічба часу, що використовувалась у Візантії, не була повністю прийнята [22].

Пізніше, в середині 16 століття, у католицькому світі з'явився григоріанський календар, що був більш точним за юліанський. В 1580-х рр. внаслідок ініціатив Папи Римського Григорія XIII (звідси й назва) і праці спеціально створеної комісії (починаючи з 1576) для реформи юліанського календаря. Вони були занадто занепокоєними через розбіжності між датами різних релігійних свят (див. дод. 1.4). Було встановлено (з допомогою громону), що день весняного рівнодення з часу I Нікейського собору 325 припадатиме на 11 березня і пересунеться наперед на 10 днів від астрономічного рівнодення. У зв'язку з цим, по-перше, було усунено 10 народлих днів 11-го на 21 березня. Питання було вирішено адміністративно: у жовтні 1582 пропущено 10 днів, отже, після 4 жовтня одразу було 15 жовтня; по-друге, із запобіжною метою пропущено 3 дні в переступних роках упродовж 400 років, унаслідок чого впроваджено засади, згідно з якими серед років тільки ті роки будуть переступними, які без решти

підлягають поділу на 400-столітні. Таким чином, переступним є 1600 рік, а 1700, 1800, 1900 роки є звичайними. Тобто після трьох звичайних настає один рік переступний [15].

Отже, протяжність календарного року становить 365 днів, 5 годин, 49 хвилин, 12 секунд. Григоріанський рік заледве на 26 секунд довший від астрономічного року, що лише після 34 століть від початку григоріанської реформи створить різницю в один день. Григоріанський календар був заснований на сонячному році та мав 365 днів, але з урахуванням додаткового правила щодо високосних років, що забезпечувало більш точний відлік часу. Обчислення часу відповідно до григоріанського календаря супроводжується (у документах) назвою "новий стиль" (*stilus novus*) на противагу до юліанського з назвою "старий стиль" (*stilus antiquus*). Сьогодні майже всі країни продовжують використовувати григоріанський календар, проте деякі культури мають свої власні календарі, що базуються на їхніх традиціях та культурних поглядах. Григоріанський календар найраніше ввійшов у життя в Італії, Іспанії, Португалії, а також у Польщі. На укр. землях, згідно із записами в земських і гродських книгах, фіксується в таких містах: Белз – 6 грудня 1582; Володимир (нині м. Володимир-Волинський) – 3 квітня 1583; Галич – 9 листопада 1582; Житомир – 18 травня 1583; Кам'янець (нині м. Кам'янець-Подільський) – раніше 1584; Київ – 25 серпня 1595; Кременець – 20 січня 1583; Луцьк – 6 січня 1583; Львів – 15 жовтня 1582; Перемишль – 1 листопада 1582; Сянок (нині м. Санок) – 2 листопада 1582; Тербовля – 24 листопада 1582. У світських і духовних канцеляріях, зокрема Лівобережної України, юліанський календар використовувався ще протягом усього 17 ст. Його використання заборонене в Лівобережній Україні указом рос. царя Петра I 1700 [24].

У Візантії рік починався 1 вересня, на Русі — 1 березня (так тривало, за поодинокими винятками, до 14 ст.). У 15 ст. і далі щораз частіше популярним

ставав першовересневий, а паралельно — першосічневий юліанський початок року. Ця лічба була вже значно наближенішою до астрономічної тривалості року (365 днів, 5 годин, 48 хвилин, 46 секунд). Різниця складала трохи більше 11 хвилин. Тоді 25 березня було визначено днем часового зрівняння дня і ночі, а новий рік призначався на 1 січня. Водночас 29- і 31-денні місяці лунарного року стали 30- і 31-денними. В результаті вказаної помилки в лічбі за 128 років весняне рівнодення переносилося назад на один день. У календарних уточненнях було зацікавлене папство, про календар ставили питання на церквях і соборах аж до 15 ст., але позитивних результатів не було досягнуто.

В китайській культурі є традиційний календар, який був створений понад 4000 років тому. Він базується на місячних циклах та складається з 12 місяців, але він не повністю відповідає сонячному року. Тому китайці використовують комбінацію китайського календаря та григоріанського календаря для відліку часу.

Ісламський календар використовується в мусульманських країнах та базується на місячних циклах. Він складається з 12 місяців, але рік має менше днів, ніж григоріанський календар.

Єврейський календар, який базується на місячних циклах, також використовується для відліку часу в єврейській культурі. Він складається з 12 місяців, але додаткові місяці додаються, щоб забезпечити відповідність з сонячним роком.

Також слід зазначити, що з часом виникло багато різних типів календарів, включаючи сезонні календарі, сонячні календарі, місячні календарі та комбіновані календарі, які використовують елементи різних типів календарів.

Сучасний григоріанський календар був створений у XVI столітті після того, як римський католицький папа винайшов новий спосіб визначення великодня. Він

базується на сонячному році, який складається з приблизно 365 днів, 5 годин та 49 хвилин [21].

Щоб забезпечити точність календаря, у григоріанському календарі були встановлені правила, які стосуються високосних років. Кожен четвертий рік, який ділиться на 4, є високосним, за винятком років, які діляться на 100, але не діляться на 400.

Таким чином, рік 2000 був високосним, тому що він ділиться на 400. Але, рік 1900 не був високосним, навіть якщо він ділиться на 4, тому що він також ділиться на 100, але не на 400.

Перші друковані календарі з'явилися у 1448 р. в Німеччині, що зумовлено винаходом німецького ювеліра й першодрукаря Йоганна Гуттенберга. Він розпочав роботу над розвитком друкарства металевими літерами. Перші календарі друкувалися за технологією набору рядків вирізаними в зворотньому напрямку опуклими літерами [29]. Це був «Астрономічний календар» розміром 67×72 см [30].

Наступним автором календаря був філософ-гуманіст, східнослов'янський першодрукар, громадський діяч, вчений-медик, підприємець і письменник — Франциск Скорина. У 1522р. він створив старослов'янською мовою «Соборник», що складався з перших календарних відомостей, прогнозів місячних та сонячних затемнень та знаки зодіаку.

У 1909 р. Джозеф Селмон започаткував друкування зображень на звороті календаря, що стало прототипом сучасних настінних календарів. Вони друкувалися на листівках і перев'язувалися стрічками зверху [30].

Перші сучасні настінні календарі з'явилися у 1940-х роках, після винаходу спіральних та «дротяних» з'єднань — пружин [30].

Загалом, календарі є важливим інструментом відліку часу, і вони продовжують еволюціонувати, щоб забезпечити точність та відповідність з сонячним роком.

Починаючи з другої половини ХІХ століття, календарі стали досить популярними, оскільки їх широка варіативність за обсягом, змістовим наповненням, ціною, тематикою дозволяла задовольняти різні смаки і попит.

Календарі посідають провідне місце і в репертуарі видавничої продукції вітчизняних бібліотек. Серед них найпоширенішими є бібліографічні покажчики у форматі календарів знаменних і пам'ятних дат. Багаторічну традицію підготовки такого типу календарів має НБУ імені Ярослава Мудрого: з 1957 р. тут виходив друком щоквартальник «Календар знаменних і пам'ятних дат»; упродовж 2000–2009 рр. бібліотека уклала щорічник «Знаменні дати», що друкувався у видавництві «Україна»; згодом – «Дати і події» (2012–2019); «Культура і мистецтво України. Знаменні і пам'ятні дати»; на сайті бібліотеки для оперативного інформування також є сторінка «Календар знаменних і пам'ятних дат» на той чи інший рік. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського видає «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки», Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України – «Календар знаменних і пам'ятних дат в історії аграрної науки України» (з 2013 р.). ОУНБ у співпраці з місцевими краєзнавчими організаціями створюють календарі знаменних і пам'ятних дат («Календар пам'ятних дат Волині», Луцьк; «Календар знаменних і пам'ятних дат Закарпаття», Ужгород), а також літературні, історичні, екологічні та календарі іншого краєзнавчо-тематичного спрямування [14].

З активізацією у вітчизняних бібліотеках маркетингової діяльності й виробництвом рекламної й іміджевої бібліотечної продукції набувають популярності календарі різного типу (кишенькові, настінні (плакатні), перекидні настільні і т. ін.).

У межах соціального напрямку роботи Молодіжної секції (МС) Української бібліотечної асоціації (УБА) створено фотокалендар на 2016 рік, який містить цікаві та неформатні образи 12-х бібліотекарів, переможців конкурсу світлин «Я – молодий, сучасний бібліотекар!». Макет календаря створив член МС УБА С. Мірчук із Барської районної бібліотеки для дітей Вінницької обл [24].

1.2. Види календарної продукції серед видавничої у ДСТУ 3017:2015

Відповідно до ДСТУ 3017:2015 «Видання. Основні види. Терміни та визначення», календар окремих до категорій періодичних і продовжуваних видань і визначається як «регулярне довідкове видання, яке містить останній перелік днів, тижнів, місяців місяця, а також інформаційного довідкового або науково-популярного характеру» [7]. Стандарт також вказує, що календар може мати щорічний, щоквартальний або щомісячний формат. Одночасно, календар може бути неперіодичним виданням, що видано одноразово. У цьому стандарті вказано терміни, які використовують для позначення різних типів календарів залежно від їх формату:

- відривний або перекидний-календар – настінний чи настільний, в якому для кожного дня / тижня / місяця є окремі відривні / перекидні аркуші; на них зазначається число, день тижня, інколи міститься художнє зображення та інші матеріали;
- табель-календар – аркушеве або карткове видання, що має календарну сітку (перелік днів року, згрупованих за місяцями, у форматі таблиці) й зображення (настінні календарі-плакати); календар карткової форми – мініатюрні (кишенькові), карткові, одна сторона яких містить художнє зображення, а інша календарну сітку;
- календар книжкового типу – календар-щорічник у форматі книжкового видання з певної тематики та/або призначений певним категоріям читачів;

книжкове видання, у якому окрім переліку днів, подаються довідкові, науково-популярні, ілюстративні матеріали;

- календар знаменних і пам'ятних дат – календар-щорічник/щоквартальник/щомісячник, який містить вибіркового перелік днів року, пов'язаних із певними знаменними чи пам'ятними подіями, та відомості про ці події; такі календарі, з бібліографічними відомостями, готують багато бібліотек [7].

- за характером інформації – універсальні (енциклопедичні), тематичні, галузеві, спеціальні, календарі-альманахи, адреси-календарі, календарі знаменних і пам'ятних дат;

- за цільовим призначенням – наукові, навчальні, популярні, практичні, побутові, рекламні.

Крім типів календарів, визначених у стандарті різновидів календарних видань, розрізняють й інші види календарів, виокремлені за низкою ознак, таких як:

- за типом календарного обчислення – місячні, сонячні;

- за часовим охопленням – «вічні», річні, сезонні;

- за сферою використання – релігійні, світські;

- за читацьким призначенням – для широкого загалу (універсальні), а також адресовані певним соціальним групам (селянські, жіночі, військові, студентські, для дітей), представникам окремих професій, чи видів діяльності.

- за способом виготовлення – друковані, електронні (видання локального та / або віддаленого доступу) [8].

Друковані календарі можуть випускатися у вигляді карток, листків, закладинок, плакатів, буклетів, чи книжного блоку. Для їх виготовлення застосовують комп'ютерні технології, використовують різні види паперу та дизайнерські задумки, різноманітної форми.

Залежно від типу використання та конструктивних особливостей можна виділити декілька видів дизайну календарів, таких, як: фірмові, рекламні, інформаційні, ділові та нетипові календарі з незвичайним і високим рівнем естетичної привабливості. Завжди можна комбінувати різні типи календарів. Багато компаній використовують календар як ефективний інструмент реклами, оскільки він має великий потенціал у збереженні корисної інформації [1].

1.3. Підходи до дизайну сучасних календарів

У колективній свідомості календарі тривалий час були наочним прикладом універсальної літератури для щоденного вжитку, слугували авторитетними міні-енциклопедіями, збірками художніх текстів та підручними довідниками на різні випадки життя, у 18-19 ст. вони виконували й функції читанок для дітей та малописьменних осіб. Календарі минулого слугують важливою джерелознавчою базою для сучасних історичних і краєзнавчих досліджень [24].

У контексті стрімкого розвитку інтернет-публікацій та економічної нестабільності й кризи українського книговидання впродовж років незалежності України популярність календарів як універсальних видань і серед читачів, і серед видавців поступово меншає. Свою нішу зберігають, переважно, календарі електронні, а серед друкованих – різноформатні інформаційні відривні, перекидні та настінні календарі.

Сьогодні календар включають масу функцій. Він – робочий інструмент, подарунок, елемент оздоблення квартири або робочого місця, рекламна програма (красива, недорога реклама працюватиме на виробника цілий рік).

У дизайні сучасних календарів переважає концентрована інформація при мінімумі другорядних деталей, простота геометрії розташування даних. Мінімалізм у дизайні календарів полягає в тому, щоби зменшити кількість деталей і залишити лише необхідне. Часто це включає в себе просту графіку,

мінімальну кольорову гаму та простий шрифт. Цей підхід є популярним у дизайні календарів для бізнесу, оскільки він передає зосередженість. Пріоритетними елементами в тренді знову є тіні та зображення.

Яскраві, соковиті фарби поступилися місцем пастельній лінійці кольорів. Такі календарі налаштовують на спокійну, плідну роботу, діють заспокійливо, знижують рівень стресу, що домінує у сучасному житті.

На сьогоднішній день для друку календарів засобами оперативної поліграфії використовують модульні та плоскі шаблони. За допомогою модульних шаблонів блочного розташування слів фокус уваги людини перекладається зі швидкості прочитання інформації на її зміст. Особливо це актуально, коли потрібно дати максимум сенсу в короткій фразі, слові – логотипі чи слоганах компанії.

Плоский дизайн також є актуальним. Його використовують там, де важливі простота, діловий стиль, а у форматі за основу береться двомірність.

Дизайн передбачає застосування шрифту. Зараз, крім звичних, тренди пропонують використовувати шрифти із засічками, що повертає споживача у світ галантності та елегантності.

Також популярні монохромні ефекти (і не лише чорне/біле, а й поєднання інших кольорів), символізм порушення будь-яких звичних меж.

Інший популярний підхід – це ілюстративний дизайн. Він полягає в тому щоб використовувати яскраві, детальні та живописні зображення відповідно до тематики календаря. Цей підхід є відмінним вибором для календарів, які присвячені творчості, мистецтву та розвагам.

Екологічний дизайн календарів зазвичай передбачає використання природних матеріалів і кольорів, що відповідають об'єктивній реальності. Крім того, такі календарі можуть містити екологічні поради та відомості, що сприяють відповідній освіті.

Останнім часом дизайн календарів стає все більш інтерактивним та інноваційним. Такі календарі можуть містити QR-коди, які спрямовують користувача на відео чи інші ресурси, щоб надавати інформацію про події, дати та інші дані.

Усі ці підходи до дизайну календарів мають свої переваги та можуть бути використані для створення привабливого й ефективного продукту, який відповідає потребам і вимогам цільової аудиторії.

Висновки до першого розділу

Отже, календар – це інструмент, який використовують для відліку часу, регулювання сезонних змін й координації подій. Історія календарів починається з найбільш ранніх цивілізацій, які створили календарі, щоб формалізувати зв'язок з природою та господарською діяльністю тощо. З часом календарі еволюціонували, використовуючи різні системи від сонячного часу, такі як місячні та місячні календарі.

Перші друковані календарі з'явилися у 1448 р. в Німеччині, що зумовлено винаходом німецького ювеліра й першодрукаря Йоганна Гуттенберга.

Автором прототипу сучасних настінних календарів є Джозеф Селмон, який у 1522 р. започаткував друкування зображень на звороті календаря.

У 1940-х роках винайшли спіральні та «дротяні» пружини, після чого з'явилися перші сучасні настінні календарі.

Загалом календар є інструментом, який допомагає нам організувати наш час та регулювати події відповідно до сезонних змін та календарних свят.

У ДСТУ 3017: 2015 унормовано терміни, якими позначають види та типи календарів залежно від їх призначення, видавничо-поліграфічної форми тощо.

Сучасний дизайн календарів включає в себе концентровану інформацію при мінімумі другорядних деталей, а також простота геометрії розташування даних. Популярний шрифт із засічками, що повертає споживача у світ галантності та елегантності.

Також в дизайні сучасних календарів застосовують монохромні ефекти, символізм порушення будь-яких звичних меж, ілюстративний та екологічний дизайн.

Крім того, календарі можуть містити різні поради та відомості, що сприяють відповідній освіті.

РОЗДІЛ II

ЕТНОДИЗАЙН ЯК ПОПУЛЯРИЗАТОР КОРПОРАЦІЇ (З МОТИВАМИ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ)

2.1. Корпоративні календарі з мотивами декоративно-прикладного мистецтва: аналоги та прототипи.

У розвинених країнах світу в останні десятиліття ХХ ст. стало очевидним, що споживачі все більше звертають увагу на нецінові якості товарів, зокрема на їхні естетичні характеристики. Це пояснюється зростанням купівельної спроможності значної частини населення, орієнтацією на покращення якості життя та бажанням індивідуалізації. Вони розглядаються як засіб вираження своєї індивідуальності, творчих здібностей і цінностей. Тому дедалі популярність набувають унікальні одиничні малотиражні вироби.

Декоративність, що являє собою сукупність художніх властивостей, які посилюють емоційно-виразну та художньо-організаційну роль витворів пластичних мистецтв у предметному середовищі, залежить від узгодженості ритмічної, пропорційної, кольорів, фактурної організації їхньої форми. Декоративність набуває генетичного смислу в орнаменті, в основі якого лежить предметна форма, яка перетворюється на декоративний мотив, а той, у свою чергу, на символ [12].

Декоративність у дизайні виконує кілька основних функцій:

- поліпшує зовнішній вигляд продукції послуг і рекламного звернення;
- посилює конкурентоспроможність товару;
- стимулює споживчий інтерес до продукції.

У нових виробничих, мистецьких умовах необхідно «...показати, як створюється сучасна українська національна форма: через поліграфічні видання, через рекламу та художнє оформлення середовища, через пакування» [3].

Корпоративні календарі з мотивами декоративно-прикладного мистецтва – це не тільки зручний інструмент для планування робочого часу, а й гарна можливість продемонструвати бренд компанії в естетичному облямуванні. Вони можуть мати різноманітні форми, кольори та стилі, що залежать від концепції календаря та типу бізнесу, що використовує його як інструмент реклами. Вони створюються з метою візуальної реклами та стимулювання продажів. Декоративно-прикладне мистецтво є широкою галуззю мистецтва, яка охоплює весь спектр технік і мистецьких напрямів. Зазвичай корпоративні календарі мають великий формат і дозволяють використовувати насичені кольори та візуально привабливі мотиви. До цих мотивів можна віднести традиційні орнаменти, квіти, тварин, пейзажі і інші елементи декоративно-прикладного мистецтва.

Застосування мотивів декоративно-прикладного мистецтва в корпоративних календарях стає досить поширеним явищем у бізнес-середовищі. Це стало можливим завдяки тому, що дизайнери та митці, які займаються створенням таких календарів, вміють поєднувати національні мотиви з потребами сучасного бізнесу. Корпоративні календарі з мотивами декоративно-прикладного мистецтва можуть відрізнятися від класичних за розміром, формою та матеріалом виготовлення. Вони можуть бути відомчими, для конкретної компанії чи представляти собою глобальний проект, де беруть участь митці з різних країн світу.

Один з прикладів корпоративного календаря з мотивами декоративно-прикладного мистецтва – це календар з українським візерунком «гуцулка». Такий календар можна придбати в українській національній галереї Він виготовлений з високоякісного паперу та скріплюється металевим кільцем. Кожен місяць в цьому календарі має свій унікальний візерунок, який створюється на основі народних традицій і мотивів гуцульського мистецтва. Такий календар можна

використовувати як оригінальний подарунок для співробітників або як елемент декору офісу.

Крім того, дизайн корпоративних календарів з мотивами декоративно-прикладного мистецтва може включати елементи традиційного народного одягу, вишивки, розпису на кераміці та інших матеріалах, що також є прототипами для створення унікального дизайну календаря.

При створенні корпоративних календарів з мотивами декоративно-прикладного мистецтва важливо враховувати цільову аудиторію та її інтереси. Наприклад, якщо цільова аудиторія складається з молодих людей, можна використовувати яскраві та модні дизайни. Якщо ж цільова аудиторія складається з людей старшого віку, можна використовувати більш консервативний дизайн.

Крім того, важливо обрати відповідний формат календаря, який буде зручним для споживачів. Наприклад, стінові календарі можуть бути зручні для використання в офісі, а календарі-планери можуть бути корисні для планування щоденних завдань.

Прикладами прототипів корпоративного календаря з мотивами декоративно-прикладного мистецтва можуть бути традиційні календарі, які містять зображення картин або фотографій, які зображують мотиви мистецтва. Такі календарі можуть бути елементом інтер'єру, а також використовуватися для планування робочих або особистих справ. Прикладом цього є корпоративний календар UniCredit Bank на 2015 рік. Аналізуючи цей календар, можна виділити (див. рис 2.1):

Рис.2.1 Корпоративний календар UniCredit Bank на 2015 рік (обкладинка)

- **вид рекламного об'єкта:**

Корпоративний календар UniCredit Bank на 2015 рік;

- **корпоративні символи:**

комбінований варіант: логотипи та емблема (UniCredit Bank, Mastercard – міжнародна платіжна система);

- **вид рекламного носія:**

настінний календар;

- **провідні функції:**

інформаційна (опис українських традицій, характерних для певного місяця року), естетична (зображення свят, які пов'язують кожен місяць в календарі колоритом народних традицій та обрядів), рекламна (емблема, логотип, акцентні кольори (корпоративні), які підтримані в зображеннях і підложці) (див. рис. 2.2);

Рис.2.2 Корпоративний календар UniCredit Bank на 2015 рік (типова сторінка)

- виражальні засоби формотворчості:

кольорова гама й акцентні кольори: у сюжетній картин – поліхромна, контрастна, складні кольори, акцентний колір: кадмій червоний; підложки: прямокутні; фактура: нематеріальна з імітацією тканини; композиційні типи: по ширині, асиметрична, зокрема прапорцева (по лівому краю); шрифт: неконтрастний, рубаний).

- міра досягнення цілісності образу рекламного повідомлення:

цілісність досягається передусім кольоровою гамою й акцентними кольорами, що підтримуються на всіх сторінках календаря. Виразність айдентики показується зображенням логотипа банку, представленого в

достатньому масштабі в правому нижньому кутку календаря з належною контрастністю. Мова рекламного об'єкта – корпоративного календаря UniCredit Bank – українська. Отже, інформаційна й естетична функції досягаються в різній мірі. Естетична завдяки використанню концепції театрального підходу в роботі моделей для того щоб додати сюжетним зображенням святковості та емоційності, також витриманий контраст тексту з фактурною підложкою; зображення свят, які пов'язують кожен місяць у календарі колоритом народних традицій і обрядів. Інформаційна функція описує українські традиції, характерні для певного місяця року; рекламна – використання логотипа й емблеми, корпоративні кольори, які є в логотипі й емблемі, містяться в зображеннях, підложці та текстовій частині.

Прикладом календаря з мотивами петриківського розпису є календар «Петриківська птаха 2022» від колективу авторів під кураторством Олени Харченко (див. рис. 2.3):

Рис. 2.3 Календар «Петриківська птаха 2022» від колективу авторів під кураторством Олени Харченко (обкладинка)

- вид рекламного об'єкта:

корпоративний календар «Петриківська птаха 2022»

- вид рекламного носія:

настінний календар;

- провідні функції:

естетична функція: календар має декоративне оформлення в національному стилі з елементами петриківського розпису; інформаційна функція: містить корисну інформацію про петриківський розпис, його історію, традиції та сучасне використання;

- виражальні засоби формотворчості:

кольорова гама: використання різних кольорів і графічних ефектів надає календарю динамічного й емоційного характеру, хроматична, поліхромна, контрастна, складні кольори; підложки: прямокутні; композиційні типи: по ширині, асиметрична, а також прапорцева (по лівому та правому краях); шрифт: застосовується буквиця, без засічок, неконтрастні; декоративний шрифт: для назви календаря «Петриківська птаха» та підпису авторів використано декоративний шрифт, який відповідає стилістиці календаря та додає йому додаткового естетичного ефекту (див. рис.2.4).

Таким чином, в календарі «Петриківська птаха 2022» успішно досягнута цілісність образу, що дозволяє ефективно привернути увагу аудиторії та підсилити її емоційний зв'язок з продуктом.

Ще одним прикладом календарів з петриківським розисом є «Календар 2022» від August Morfey (див. рис. 2.5):

Рис. 2.5 Корпоративний календар «Календар 2022» від August Morfey

- вид рекламного об'єкта:

корпоративний календар «Календар 2022» від August Morfey

- вид рекламного носія:

настінний календар;

- корпоративні символи:

комбінований варіант: логотипи та емблема August Morfey

- провідні функції:

Інформаційна функція: календар виконує свою основну функцію, надаючи інформацію про дати, дні тижня, свята та святкові дні; естетична та художньо-образна функції: календар містить гарні та емоційні малюнки в стилі

петриківського розпису, що додає йому художніх якостей і привабливості; рекламна функція: на кожному малюнку присутній логотип компанії «August Morfeу», що рекламує бренд і підвищує свідомість про нього серед аудиторії; декоративна функція: календар містить декоративні елементи, що додають йому естетичної привабливості та допомагають зробити його декоративним елементом інтер'єру; ергономічна функція: календар має зручний формат і розмір, що дозволяє зручно користуватися ним і розмістити його в будь-якому місці;

- виражальні засоби формотворчості:

кольорова гама календаря від August Morfeу складається з хроматичних і контрастних кольорів, таких, як: червоний, зелений, жовтий, синій та фіолетовий. Композиція календаря є асиметричною та з перспективним ефектом, з використанням колажу та симетричних мотивів. Шрифтові засоби складаються з сучасних і стильних гарнітур, що підкреслюють естетичний вигляд календаря. Нешрифтові засоби включають рамкування й окремі зображення. Декоративні плями представлені візерунками, розчерками та віньетками. Фактура використана імітаційна, тематична та декоративна. Стиль календаря можна віднести до сучасного й авторського.

Кольорова гама складається з хроматичних і контрастних кольорів, складних відтінків, при цьому фірмовий колір застосовується в логотипі, емблемі та назві місяцях; підложки: прямокутні; композиційні типи: по ширині, асиметрична, а також по центру; шрифті: із засічками, неконтрастний, декоративний;

- міра досягнення цілісності образу рекламного повідомлення:

з огляду на використані виражальні засоби формотворчості можна стверджувати, що образ рекламного повідомлення в календарі «Календар 2022 від August Morfeу» має високу цілісність. Кольорова гама календаря, яка складається переважно з приглушених відтінків зеленого та коричневого,

доповнюється акцентними червоними та жовтими елементами, що привертають увагу та надають виразності образу.

Композиція календаря асиметрична з елементами радіального та перспективного ефектів, що створює динамічну та цікаву структуру. Шрифтові засоби використовуються вдало та гармонійно, накреслення та кегль відповідають загальному стилю календаря. Декоративні плями та фактура, такі, як: малюнки в стилі петриківської розпису, додають унікальності і естетичної цінності календарю.

Таким чином, узгодженість та відповідність виражальних засобів функції календаря як прикладної та художньої продукції досягнуті високою мірою.

2.2. Концепція дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису)

З набуттям Україною незалежності виникла необхідність відродження українського національного стилю в сучасному дизайні, що нині тяжіє до інтернаціональної, міжстильової інтеграції, запозичуючи форми, елементи інших культур, що призводить до втрати власної ідентичності. Тому звернення до витоків, відродження місцевої культури створює умови формування та ідентифікації українського дизайну [6].

Петриківський декоративний розпис відзначається тим, що орнамент у ньому має генетичний зв'язок з предметною формою, яка перетворюється на декоративний мотив, а потім на символ. Використання цього розпису, який має глибокі народні традиції, є важливим чинником у вирішенні проблем національної самоідентифікації в суспільстві пошуку українського національного стилю в дизайні.

Народний декоративний розпис уже в 1920–1930-х р. знаходить застосування в книжковій графіці, плакатному мистецтві, а також у художній промисловості – в

декоруванні виробів із порцеляни, скла [18].

Петриківський розпис є прикладом українського національного стилю, який здобуває популярність на світовій арені та допомагає асоціювати Україну зі своїми унікальними національними символами, такими як вишиванка, вишитий рушник, керамічні та дерев'яні вироби з розписом, соняшник та калина.

Інтегрування мотивів петриківського декоративного розпису в сучасний дизайн базується на трьох основних підходах, що характерні для українського етнодизайну:

- декоративний – використання елементів і стилістики рослинного орнаменту без символічного чи ідейного навантаження, виконуючи лише декоративно-оздоблювальну функцію;
- застосування в декоруванні виробів народних мотивів, інтерпретованих тим чи тим автором і трансформованих крізь призму його власного бачення й естетичних уподобань;
- концептуальний, який полягає в інтерпретації народного спадку й поєднанні архаїчних традицій і постмодерної естетики, причому використання традицій тут є не поверховим, а глибинним [20].

Майстри петриківського розпису декорують уже готовий виріб, у створенні якого вони не брали участі, враховуючи його форми. Досягнути органічного зв'язку в такому процесі надзвичайно складно, адже це вимагає значного досвіду і високого професіоналізму. Професійні дизайнери, застосовуючи петриківський розпис у декоруванні об'єктів, програють технічно. Найкращі результати вдається отримати тоді, коли дизайнер сам володіє технікою петриківського розпису на високому рівні або працює разом із майстром розпису [19].

На спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» у Дніпропетровському фаховому мистецько-художньому коледжі культури розвивається унікальний інноваційний напрям – етнодизайн із творчим використанням художніх традицій петриківського розпису в рекламно-

сувенірній продукції, у розробці рекламно-поліграфічних видань, в оформленні книг, буклетів, афіш, календарів, візитівок та ін. та дизайні інтер'єрів і екстер'єрів приміщень. Барвисті рослинні орнаменти петриківки стали найчарівнішою окрасою сучасного святкового костюма й водночас найкреативнішим декором пода-рункового пакування чи вітальної листівки [5].

Основна ідея дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису) полягає у створенні образу, який відображає патріотизм і національну єдність. Кожна її область неповторна, тому самотньо виглядає на загальній мапі України. Країну не можна розділяти, тому що кожна область, кожне місто та селище доповнює її та є єдиним цілим. Кольорова гама обрана відповідно до кольорів прапора областей, щоб підкреслити їх унікальність. На обкладинці буде зображено загальну мапу України (див.рис. 2.6).

Рис. 2.6 Загальна мапа України, зображення для обкладинки календаря

2.3. Засоби виразності в макеті календаря для ДФМХКК

Для дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису) було обрано симетричну композицію. У такій композиції елементи розміщуються відносно центру на симетричних відстанях, що дозволяє досягти гармонійного та збалансованого образу. Також симетрична композиція використана для створення більш офіційного та формального образу, який відповідає консервативнішому корпоративному стилю. Цей тип композиції може допомогти підкреслити важливість і рівність усіх місяців року, які можуть бути розміщені у формі календарних розграфів відповідно до центральної лінії. Це може створити більш організований і зрозумілий образ для користувачів календаря (див. дод. 2.3).

На кожній сторінці календаря зображено дві сусідні області України, які поєднуються між собою наче пазли (див. рис. 2.7). На тлі стилізований напис з назвою відповідного місяця (див. дод. 2.1; 2.2).

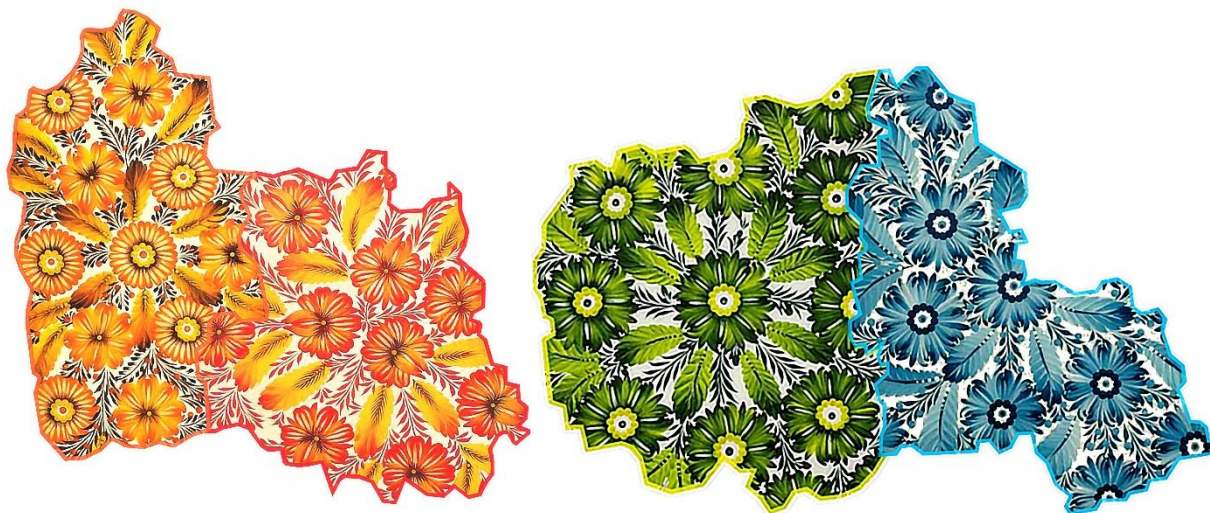

Рис.2.7 Поєднані між собою сусідні області. Приклад зображень на типових сторінках

Колір є одним з найважливіших елементів дизайну. Він може впливати на наші емоції, настрої і сприйняття в цілому, тому вибір кольорої гами є дуже важливим етапом проектування.

У дизайні використовують різні кольорові схеми, що допомагають створити потрібний настрій і ефект. Однією з таких схем є монохромна, яка використовує один колір у різних відтінках. Ця схема дозволяє створити гармонійний і збалансований образ. Іншою кольоровою схемою є контрастна, що використовує два або більше кольори, що антагоністи один одному в кольоровому колі. Ця схема дозволяє створити виразний і динамічний образ. Крім того, в дизайні використовуються акцентні кольори, які виділяють певний елемент дизайну та додатково привертають увагу до нього.

При виборі кольорової гами для корпоративного календаря на основі петриківського розпису було використано яскраві та насичені кольори, що характерні для цього виду мистецтва. Також було поєднано різні відтінки того самого кольору, щоби створити гармонійний образ. Важливо враховувати ціль проекту та цільову аудиторію, а також відтворювати традиційні кольорові схеми, характерні для петриківського розпису. Колір тла – білий, що підкреслює забраження та не перевантажує композицію.

Висновки до другого розділу

У сучасному світі корпоративні календарі з мотивами декоративно-прикладного мистецтва часто створюються на основі національних традицій. Наприклад, в Україні популярними мотивами для корпоративних календарів є петриківський розпис та брокарівська вишивка. Крім того, в календарях використовуються ілюстрації, які відображають звичаї та традиції різних країн, народів й епох.

Корпоративні календарі з мотивами декоративно-прикладного мистецтва можуть бути використані як маркетинговий інструмент для просування бренду.

Наприклад, на календарях можуть бути розміщені логотипи компанії, контактні дані, фотографії продуктів або послуг, що пропонуються компанією.

Головна ідея дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису) полягає у створенні образу, який відображає патріотизм та національну єдність.

РОЗДІЛ ІІІ

ТЕХНОЛОГІЧНО-ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА

3.1. Види друку та матеріали

Вибір технологічного процесу передбачає аналіз способу друку та необхідного друкарського обладнання. Такий вибір конкретного методу, виду друку є ключовим проектним рішенням, яке визначає якість друку об'єкта проектування, а також впливає на інші технологічні процеси: від підготовки форм до готової продукції.

У сучасній поліграфії виділяють чотири основні види друку: цифровий друк, флексографічний друк, офсетний друк та шовкотрафаретний друк.

Найбільш сучасним є цифровий друк. Цифровий друк – це вид друку, який використовує комп'ютерну технологію та спеціальні принтери для друку зображень та тексту на різних матеріалах. Цифровий друк використовується в основному для друку невеликих обсягів, та дозволяє швидко та якісно друкувати на різних матеріалах, таких як папір, картон, тканина, пластик та інші. Він дозволяє друкувати високоякісні зображення та текст з високою деталізацією та точністю. Друк може здійснюватися на паперових чи поліпропіленових матеріалах, текстилі, шкірі, металі, пластику, кераміці, склі, дереві та інших матеріалах, придатних для друку. Якість друку спеціальних сучасних принтерів дуже висока, друк повністю комп'ютеризований, достатньо оперативний та незамінний, коли потрібно швидко отримати готову продукцію або ж протестувати дизайн. Деякі моделі оснащені додатковими функціями, наприклад лазерної порізки [22].

Принтери бувають струменеві та лазерні. Для друку на струменевому принтері використовують рідкі чорнила. Недоліком такої продукції є те, що вона не стійка до тертя чи вологи. Тому необхідна ламінація.

Продукція, виготовлена на лазерному принтері не піддається впливу вологи, більш стійка у використанні.

Недоліком обох різновидів є те, що фарби можуть вигорати на сонці. У такому разі варто обрати струменевий друк, але із УФ-фарбами, оскільки УФ-фарби під час застигання утворюють стійку плівку. Сольвентні фарби також є стійкими, але через їх токсичність вони є забороненими до використання у розвинених країнах [22].

Існують широкоформатні та вузькоформатні машини для цифрового друку, що залежать від ширини друкувальної поверхні. Наприклад, широкоформатні принтери з шириною друку до 3 м. використовуються для друку великих зображень, таких, як: білборди, реклама на будівлях і сценічні декорації, де якість друку не є найбільш важливим фактором, оскільки зображення розглядаються з відстані.

Для друку плакатів, сітілайтів і календарів використовуються широкоформатні принтери з шириною друку до 1,5 метри, де важливим є висока якість друку, оскільки зображення будуть дивитись з близької відстані.

Вузькоформатні принтери зазвичай використовуються для друку самоклеючих етикеток, упаковки, візиток, листівок та іншої дрібної поліграфічної продукції.

Крім того, можна використовувати термопринтери чи термотрансферні принтери для друкування на місці споживання. Замовники можуть придбати рулони стандартних чистих етикеток або тих, що вже мають написи, та задрукувати їх по мірі потреби. Однією з переваг цього виду друку є можливість швидкого друкування етикеток на місці, без очікування на виготовлення їх поліграфічною компанією.

Цифровий друк дозволяє вносити зміни в будь-який момент, що неможливо для інших видів друку, які використовують друкарські форми. Наприклад, інформація про дату пакування або вагу товару не є постійною і зазвичай додруковується на принтерах чи електронних вагах. Електронні ваги у

супермаркетах є прикладом цифрового друку, де етикетки з попереднім друком вставляються у вагу, а при кожному зважуванні здійснюється друк змінної інформації, такої, як: вага, час, назва товару тощо.

Поліграфічне цифрове обладнання може друкувати продукцію як рулонно, так і планшетно, залежно від типу принтера. Рулонний друк здійснюється на матеріалах, які постачаються в рулонах, таких, як: банери, самоклеючі матеріали, ламінований папір, поліпропіленові плівки і т.д. Планшетний тип дозволяє друкувати на рівних поверхнях, таких, як: пластик, керамічна плитка, скло тощо. Недоліком такого типу друку є складність роботи з нерівними поверхнями.

Флексографічний друк також відносно новий (вперше термін «флексографія» прозвучав у 1952 році), але зараз саме цей вид друку є профільюючим у світі. Флексографічний друк – це вид друку, який використовується для друку на упаковці та етикетках. Флексографічний друк використовується для друку на різних матеріалах, таких як папір, картон, пластик та інші. Цей вид друку дозволяє друкувати яскраві та деталізовані зображення з високою точністю та швидкістю.

Також еластичність форми дозволяє їй виконувати функцію декеля. Декель в офсетному друці – це спеціальна еластична прослойка, яка розміщується між притискальною пластиною та кліше і служить для рівномірного розподілу фарби по матеріалу для друку. Таким чином забезпечується висока якість друку. Крім того, полімерна форма характеризується високою тиражністю – можливістю експлуатації тривалий час [22].

Флексодрук має вагому перевагу – можливість друкувати з рулона в рулон з високою швидкістю та об'єднувати кілька процесів в одну лінію, таких як фольгування, ламінування та висікання. Він також екологічно безпечніший, оскільки використовує екологічно чисті фарби та не має спиртового зволоження, що дозволяє досягати високої швидкості та якості друку.

Наступний вид друку, який ми розглянемо — це офсетний друк. Офсетний друк є найбільш поширеним видом друку в сучасній поліграфії. Він заснований на принципі відштовхування фарби від металевої пластини, на якій зображення передається на рулон паперу або іншого матеріалу. Офсетний друк може бути використаний для друкування на більшості матеріалів, таких як папір, картон, пластик, метал та інше. Офсетний друк належить до плоских способів друку, коли на формі друкуючі та пробільні елементи знаходяться на одній площині та відрізняються тільки фізико-хімічними властивостями — зображення переноситься за допомогою спеціальних фотоформ на основі сплавів алюмінію. Тому однією із переваг офсетного друку є відносно невисока вартість підготовки до друку. Фотоформа складається із засвічених частин, які притягують воду та незасвічених частин, які притягують маслянисті речовини (фарби), а воду навпаки відштовхують [23].

Отже, в офсетному друці фарба наноситься тільки на ті частини друкарської форми, які не були попередньо засвічені. Це дозволяє отримати потрібне зображення. На малюнку показано спрощену модель офсетного друку. Зволоження форми є необхідним процесом, щоб запобігти висиханню фарби на формі. Тож у процесі офсетного друку важливу роль відіграє зволожувальний вал, який омиває форму водою при кожному оберті.

Офсетний вид друку має низку переваг, серед яких найвища якість растрових зображень та можливість виготовлення однієї форми для кількох замовлень із подібним тиражем. Також цей вид друку дозволяє накладати кольори на текст та передавати відтінки, що дає можливість отримувати фотографічний друк.

Шовкотрафаретний друк дозволяє отримувати зображення за рахунок продавлення фарби спеціальним інструментом (ракелем) через форму (трафарет). Форма виготовляється шляхом формування пробільних елементів на сітці фотохімічним методом. Раніше використовувалися шовкові сітки, за що цей вид

друку й отримав свою назву, але зараз використовуються також поліамідні (нейлонові), моноволоконні поліефірні чи металеві сітки. Після друку із сітки змивають фотополімерний шар і її можна використовувати знову [22].

Трафаретний друк має значну перевагу у використанні товстого шару фарби, який може досягати товщини до 0,5 мм. Це дозволяє отримати об'ємне зображення з яскравими та насиченими фарбами з високою покривною здатністю, уникаючи ефекту прозорості фарби при друці на прозорих матеріалах. Шовкотрафаретний друк виділяється серед інших видів друку завдяки товстому покривному шару фарби та високій якості друку. Даний вид друку можливий як безпосередньо на поверхні для друку, так і нанесення фарби на проміжний носій, з якого вже буде перенесено зображення на іншу поверхню (деколь). Наприклад, за допомогою шовкотрафаретного друку можна отримати "квіти, що говорять", друкуючи зображення на пелюстки квітів, які попередньо задруковані на спеціальних аркушах шовкотрафаретом.

Трафаретний друк використовується для друку на поверхнях, що мають рельєфну структуру, наприклад, на футболках, паперових пакетах тощо. Цей вид друку базується на використанні трафарета-шаблону з отворами, через які фарба проходить на поверхню матеріалу. Часто трафаретний друк використовують для створення візиток, наклейок та етикеток невеликої кількості, а також для задруковування упаковки тощо.

Незважаючи на ці переваги, недоліком трафаретного друку є його висока вартість, і зараз все більше підприємств відмовляються від нього.

При виборі виду друку необхідно враховувати такі фактори, як вартість друку, технічні можливості друкарської машини, тираж друкованого матеріалу, строк дії друкованого продукту та його функціональне призначення. Для деяких видів друку може знадобитися спеціальне обладнання чи матеріали, що може

збільшити вартість проекту. Тому важливо провести аналіз всіх можливих варіантів і зробити оптимальний вибір, щоб отримати якісний і ефективний результат.

Загальний огляд на інші види друку поліграфії:

Ситодрук

Ситодрук використовується для друку на текстильних виробках, склу, пластику й інших матеріалах. Цей вид друку базується на використанні маленьких отворів в сітці, через які пропускається фарба, щоби створити зображення на поверхні матеріалу.

Фотодрук

Фотодрук використовується для друку на папері, текстильних виробках, інших матеріалах, що включають зображення. Цей вид друку базується на використанні фотографічних емульсій та відтворенні зображення за допомогою світла та хімічних реакцій.

Термодрук

Термодрук використовується для перенесення зображення на різні матеріали такі, як: текстильні вироби, пластик, скло та інші. Цей вид друку базується на використанні спеціальної термофарби та нагрівання матеріалу до високої температури, що дозволяє фарбі проникнути в структуру матеріалу та забезпечує високу стійкість друку.

Екосольвентний друк

Екосольвентний друк – це вид друку, який використовує спеціальні екологічно чисті розчинники та фарби на основі води. Цей вид друку дозволяє отримувати якісний і стійкий друк на різних матеріалах, таких, як: плівки, банери, папір та ін., не шкодячи довкіллю та здоров'ю людини.

UV-друк

UV-друк – це вид друку, який використовує спеціальні фарби, які затвердівають під впливом ультрафіолетового випромінювання. Цей вид друку дозволяє отримувати якісний і стійкий друк на різних матеріалах, таких, як: плівки, банери, скло, пластик тощо. UV-друк використовується в різних галузях, включаючи рекламу, дизайн та інші.

Інжекційний друк

Інжекційний друк – це вид друку, який використовує спеціальні принтери з головками, що розпилюють фарбу на поверхню матеріалу. Цей вид друку дозволяє отримувати якісний та стійкий друк на різних матеріалах, таких, як: папір, картон, текстильні вироби та інші.

Сублімаційний друк

Сублімаційний друк – це вид друку, який використовується для відбитків на текстильних виробках, інших матеріалах, що мають полімерні покриття. Цей вид друку дозволяє отримувати яскравий і стійкий друк з високою деталізацією. Сублімаційний друк виконується за допомогою спеціальних принтерів, які використовують спеціальні чонила, що перетворюються з твердого стану в газоподібний стан при підвищеній температурі та тиску. При контакті з матеріалом чонила перетворюються в твердий стан, утворюючи стійке зображення на поверхні.

Інжекторний друк

Інжекторний друк – це вид друку, який використовує головки з великою кількістю мікроскопічних отворів для випуску крапель чонил на поверхню матеріалу для друку. Інжекторний друк використовується в основному для друку на папері та картоні, дозволяє друкувати високоякісні зображення з деталізацією. Інжекторні принтери дозволяють друкувати високоякісні фотографії та графічні зображення.

Електрографічний друк

Електрографічний друк – це вид друку, який використовує спеціальні папери, які покриті електрочутливим шаром, який дозволяє виводити зображення та текст на поверхню матеріалу за допомогою електричного заряду. Електрографічний друк використовується в основному для друку в офісних умовах, та дозволяє швидко та якісно друкувати великі обсяги документів з високою деталізацією та точністю.

Лазерний гравіювальний друк

Лазерний гравіювальний друк – це вид друку, який використовується для гравіювання зображень, текстів та інших деталей на різних поверхнях. Лазерний гравіювальний друк використовується в основному для гравіювання на металі, склі, пластику та інших матеріалах. Лазерний друк дозволяє отримувати дуже деталізовані зображення та текст з високою точністю.

Латексний друк

Латексний друк – це вид друку, який використовується для друку на великих форматах, таких як банери, постери, вивіски та інші матеріали. Латексний друк використовується для друку на різних матеріалах, таких як вініл, текстиль, плівки та інші. Цей вид друку дозволяє отримувати яскраві та стійкі до зносу зображення з високою якістю.

Металізований друк

Металізований друк – це вид друку, який використовується для друку на матеріалах, що мають металічний відблиск. Металізований друк використовується для друку на різних матеріалах, таких як папір, картон, пластик та інші. Цей вид друку дозволяє отримувати дуже ефектні та стильні зображення з металічним відблиском.

Окрім вищезгаданих видів друку, існує ще декілька додаткових видів друку, які використовуються в різних галузях. До цих видів друку належать:

Ультрафіолетовий друк – використовується для друку на різних матеріалах, таких як пластик, метал, скло та інші. Цей вид друку дозволяє отримувати яскраві та стійкі до зносу зображення з високою точністю.

Ембоссінг – використовується для створення рельєфних зображень та текстів на папері, картоні та інших матеріалах. Цей вид друку додає додаткову текстурну складову до друкованого матеріалу, що робить його більш виглядовим та вразливим.

Друк на фольгованому папері – використовується для друку на спеціальних фольгованих паперах з металічним відблиском. Цей вид друку дозволяє отримувати дуже ефектні та стильні зображення.

Дерев'яний друк – використовується для створення зображень на дерев'яних поверхнях. Цей вид друку використовується для створення стильних та ефектних зображень на дерев'яних поверхнях, таких як фотографії, логотипи та інші.

Інжекційний друк – використовується для друку на різних матеріалах, таких як пластик, текстиль, кераміка та інші. Цей вид друку використовується для створення яскравих та стійких до зносу зображень з високою деталізацією та точністю.

Усі вищезгадані види друку мають свої особливості та застосування в різних галузях. Кожен вид друку має свої переваги та недоліки, що впливають на вибір того чи іншого виду друку для конкретного завдання. Оскільки розвиток технологій друкованої продукції триває, можна очікувати появи нових видів друку та поліпшення існуючих технологій. Вибір оптимального виду друку для конкретного проекту дозволяє отримати якісний тий результат та задоволення замовника, тому важливо знати особливості кожного виду друку та їх взаємозв'язок з матеріалом, на якому буде здійснено друк.

Також, варто звернути увагу на екологічний аспект друку. Зараз дедалі більш популярним стає використання екологічно чистих матеріалів і технологій друку, що дозволяє зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

У цілому види друку є дуже важливою складовою в процесі створення друкованої продукції та мають велике значення для рекламної та маркетингової діяльності. Якість друку впливає на сприйняття та ефективність рекламного повідомлення, тому вибір оптимального виду друку має вирішальне значення для успіху бізнесу.

Одним з ключових аспектів вибору фарб для друку календарів є їх відповідність вимогам щодо якості та довговічності друку. Для цього виробники фарб проводять різноманітні тести та випробування на стійкість до впливу світла, вологості, тиску й інших факторів.

Окрім технічних характеристик, важливо враховувати й екологічні аспекти вибору фарб. Наприклад, деякі типи фарб містять шкідливі речовини, що можуть бути небезпечними для здоров'я людини та довкілля. Тому сучасні виробники стежать за тим, щоб їхні фарби були безпечними та екологічно чистими.

У залежності від технології друку та матеріалу, на якому буде здійснено друк, використовуються різні типи фарб. Наприклад, для друку на папері зазвичай використовують фарби на основі води або розчинників. Для друку на пластику та металі можуть застосовуватися спеціальні фарби на основі розчинників, що забезпечують стійкість друку й адгезію до поверхні.

Непросто обрати високоякісне та продуктивне обладнання для розробленого видання. Вибір витратних матеріалів є важливою складовою цього процесу, оскільки вони мають прямий вплив на якість поліграфічної продукції.

Папір – це найбільш поширений матеріал для друку календарів. Папір може мати різну щільність, фактуру та білизну, що дозволяє вибирати матеріал залежно від потреб клієнта. Папір може бути глянцевим, матовим або напівматовим.

Для друку календарів одним з найпопулярніших матеріалів є крейдований папір. Його використання дозволяє створювати календарі високої якості з яскравими та чіткими зображеннями. Його висока роздільна здатність дозволяє передавати навіть найдрібніші деталі зображення. Крім того, крейдований папір не вбирає фарбу, що дозволяє отримати більш насичені та яскраві кольори на друкованій продукції.

Щільність паперу – це його маса на площині. Її зазвичай вимірюють у грамах на квадратний метр (г/м^2).

Щільність паперу може впливати на якість друку. Папір з низькою щільністю може бути більш прозорим і має меншу вагу, але його може бути складніше задруковувати, оскільки він може просочуватися чорнилом. Папір з високою щільністю має менше прозорості й більшу вагу, проте на ньому можна друкувати якісніші зображення, бо він зберігає більше чорнила на своїй поверхні.

Для друку календарів частіше використовують папір з щільністю від 200 до 300 г/м^2 .

Важливо звернути увагу на допустиму щільність паперу для принтера чи копіювального пристрою. Не можна використовувати папір, щільність якого перевищує допустиму межу, оскільки це може призвести до пошкодження пристрою чи незадовільної якості друку.

Для скріплення сторінок настінного календаря використовують папір, що вже має отвори для пружинного переплетення. Вибір пружини залежить від товщини паперу та кількості сторінок календаря.

Існує кілька типів пружин для переплетення настінного календаря. Одним з найпопулярніших є металева пружина, яка забезпечує міцне з'єднання сторінок. Її можна знайти в різних кольорах і розмірах, що дозволяє створювати календарі різних форматів.

Інший тип пружин – це пластикові кільця. Вони також досить міцні та мають меншу вагу та більш естетичний вигляд, оскільки їх можна зробити прозорими або в різних кольорах.

Також існують і більш нетрадиційні види пружин, такі, як: пружини з дерева бамбука, які використовуються в календарях з екологічною тематикою.

При виборі пружин для календаря потрібно враховувати не тільки товщину паперу, а й обсяг сторінок, оскільки пружина повинна вміщати усі сторінки календаря та забезпечувати легке перегортання.

Ламінування обкладинки календаря – це процес нанесення захисного шару на паперову обкладинку календаря з метою захисту її від забруднень, пошкоджень й зносу. Цей захисний шар зазвичай зроблений з поліестерової плівки, наноситься на поверхню обкладинки з обох боків.

Ламінування може бути матовим або глянцевим. Матове ламінування надає обкладинці календаря більш приємний на дотик матовий фініш, що додає йому елегантності та затемнює кольори, надаючи їм більшої тьмяності. Глянцеве ламінування надає обкладинці більш яскравий вигляд і збільшує насиченість кольорів.

Ламінування обкладинки календаря зазвичай здійснюється на спеціальних ламінаторах. Велика кількість друкарських підприємств надає такі послуги своїм клієнтам.

3.2. Економічні розрахунки

	Найменування друкарні	Характеристики	Тираж	Вартість
1	Print Market [26].	Календар перекидний настінний А3 (297*420 мм); Блок - 13 аркушів; Перекидні листи календаря - папір крейда. глянець 170 г/ м ² ; Повнокольоровий друк з 1-й боку 4 + 0 (СМҮК); Підкладка календаря - білий картон без друку; Кріплення – біла пружина + ригель (по короткій стороні)	50 шт.	9677грн.
2	Домінанта Прінт [24].	3 розташуванням пружини білого кольору по короткій стороні, папір внутрішніх блоків – глянцевої крейдований, щільність внутрішніх блоків (Г/М2) – 200 г, 12 аркушів та обкладинка, друк з однієї сторони, матеріал обкладинки – папір 300 г/м ² з гляцевим ламінуванням.	50 шт.	7 844 грн

3	24print [27]	Кольоровий офсетний друк настінного календаря на папері 200 г/м ² , з прошивкою та встановленням ригеля, формат А3; картонна основа (щільністю 300г/м ² – друк кольоровий, односторонній). Календар збирається методом склеювання двостороннім скотчем.	50 шт.	20 300 грн
4	Arsenal print [28]	Скріплення календаря на металеву пружину – по короткій стороні; папір для друку календарів -	50 шт.	9 300 грн

		крейдований, щільність 200 гр.м ² ; Колір пружини на вибір - білий, чорний або срібло; встановлення рігеля на календар; колір рігеля на ваш вибір – білий, чорний або срібло; загальна довжина рігеля для календаря – 250 мм; вирубка місця під рігель; 12 аркушів + 2 (обкладинка і підкладка)		
Середня вартість:			11 780 грн	

Розрахунок вартості корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису) залежить від ціни за матеріали, виготовлення продукту, кількості, розміру і вигляду паперу. Середня вартість друку у кількості 50 штук з урахуванням обраних матеріалів та характеристик складатиме 11 780 грн грн.

Висновки до третього розділу

Одним з найбільш поширених матеріалів для друку календарів є крейдований папір. Крім того, для друку календарів використовуються різноманітні фарби, кожна з яких має свої переваги та недоліки.

Для досягнення найкращих результатів при друці календарів важливо вибрати відповідний вид друку та матеріал, який відповідатиме певним вимогам щодо якості, продуктивності та бюджету замовника. Зважаючи на ці параметри, друк

на крейдованому папері є одним з найкращих варіантів для виготовлення високоякісних календарів з яскравими та барвистими зображеннями.

Для корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису) було обрано такі матеріали та характеристики: з розташуванням пружини білого кольору по короткій стороні, папір внутрішніх блоків – глянцева крейдований, 12 аркушів та обкладинка, матеріал обкладинки – папір з глянцевим ламінуванням. Середня вартість друку у кількості 50 штук з урахуванням обраних матеріалів і характеристик складатиме 11 780 грн.

ВИСНОВКИ

Розкрито історію виникнення та призначення календарів. Перші друковані календарі з'явилися у 1448 р. в Німеччині, що зумовлено винаходом німецького ювеліра й першодрукаря Йоганна Гуттенберга. Автором прототипу сучасних настінних календарів є Джозеф Селмон, який у 1522 р. започаткував друкування зображень на звороті календаря. У 1940-х роках винайшли спіральні та «дротяні» пружини, після чого з'явилися перші сучасні настінні календарі.

Загалом календар є інструментом, який допомагає нам організувати наш час та регулювати події відповідно до сезонних змін та календарних свят.

Проаналізовано аналоги та прототипи календарів з мотивами декоративно-прикладного мистецтва. У сучасному світі корпоративні календарі з мотивами декоративно-прикладного мистецтва часто створюються на основі національних традицій і культурних ознак. В Україні популярним мотивом для корпоративних календарів є петриківський розпис і вишивка. Крім того, в календарях використовуються ілюстрації, які відображають звичаї та традиції різних країн, народів і епох.

Розроблено концепцію дизайну корпоративного календаря для ДФМХКК (на матеріалі петриківського розпису). На сторінках календаря буде зображено кожен область України, з мотивами петриківського розпису, які поєднуються між собою наче пазли. Кольорова гама обрана відповідно до кольорів прапора областей, щоби підкреслити їх унікальність. На обкладинці буде зображено загальну мапу України.

Розроблено дизайн корпоративного календаря з мотивами петриківського розпису на прикладі Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури.

Охарактеризовано види друку та матеріали. Одним з найбільш поширених матеріалів для друку календарів є крейдований папір.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоник О. В. Типологічні особливості календарів Івана Тиктора/ О. В. Антоник, М. Л. Бутрин // Поліграфія і видавнича справа. – Львів, 1996. – № 31. – С. 164–169.
2. Антонович Є. А. Теорія і методика дизайну в контексті розвитку концепції сучасного українського дизайну // Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. праць, 2005. – С. 3–16.
3. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво: підручник. – Львів: Світ, 1993. – 185 с.
4. Гарькава Тетяна. Основи петриківського розпису: підручник – Дніпро: ЛІРА, 2021. – 428 с.
5. Даниленко В. Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури ХХ століття (національний та глобалізаційний аспекти): дис. д-ра мистецтвознавства_ : 05.01.03 / В. Я. Даниленко. – Львів, 2006. – 482 с.
6. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. – Чин. від 2016–01–07. – Київ, 2016.
7. Куделько Е. В. Календар // Куделько Е. В. Довідник з бібліотекознавства і бібліографії. – Харків: Ред.-вид. відділ Книжкової палати УРСР, 1969. – С. 91.
8. Капелюшний А._О. Стилїстика і редагування. – Львів: Вид-во "ПАІС", 2002. – 576 с.
9. Купчинський О. Перші датування документів за григоріанським календарем у державних установах України ХVІ ст. «ЗНТШ» (Львів), 1991, т. 222
10. Прищенко С., Антонович Є. Основи рекламного дизайну: підручник. – Київ: Інститут дизайну та реклами НАКККіМ, 2018. – 384 с.

11. Пушкар О._І. Технології поліграфічного виробництва. – Харків: Вид-во "ХНЕУ ім. С.Кузнеця", 2019. – 195 с.
12. Пчілка О. Українські календарі // _Рідний край, 1907. – № 12
13. Стрельський В. І. Історія календаря. – Київ, 1975
14. Ткаченко В._П. Енциклопедія видавничої справи. – Харків: Вид-во "Прапор", 2008. – 320 с.
15. Тотосько О._В. Комп'ютерна графіка: навч. посіб. – Тернопіль: Вид-во "Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя", 2017. – 304 с.
16. Українське народне мистецтво. – Київ: Мистецтво, 1967. – 133 с.
17. Чуднівєць А. С. Петриковская роспись как элемент национального стиля в графическом дизайне. Питанні мастацтвазнаўства, этналогіі, фалькларыстыкі. Вып. 23 / Центр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі. – Мінск: Права і эканоміка, 2017. – Вып. 23. – С.(?) 40
18. Юр М. В. Українські селянські розписи і безпредметний живопис 1910–1920-х рр. //(?) МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія, 2008. – Вип. 4–5. С. 383–394.

Електронні ресурси

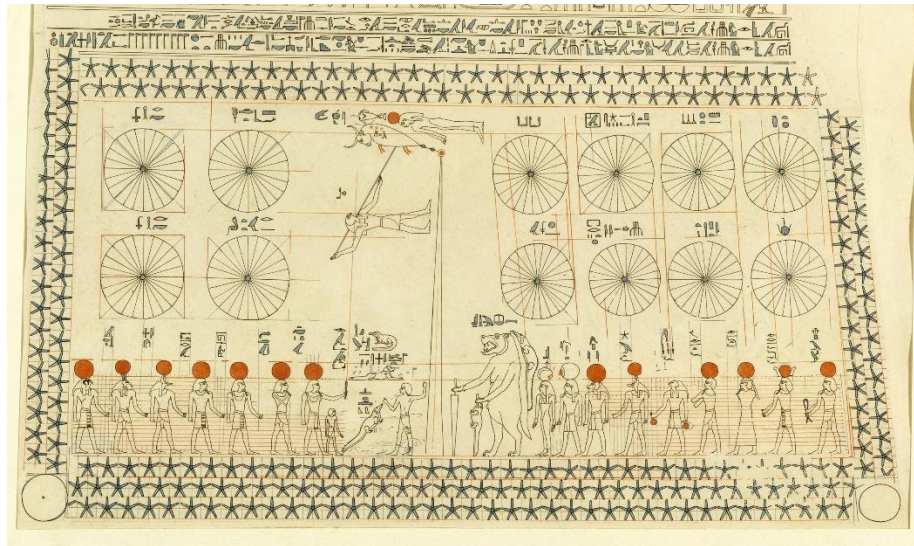
19. URL: <https://cikavo-znaty.com/757-storya-poyavi-kalendarya-html/>
20. URL: <https://grena.com.ua/uk/statti/>
21. URL: <https://kraplak.com.ua/uk/korysni-statti/vydy-druku-i-vykorystannya/>
22. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/Календар>
23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/lnnbyivs_2008_1_5
24. URL:<https://dmprint.com.ua/produkcija/perekidniy-kalendar-na-pruzhinu-z-obkladinkou-a3-297h420-mm>
25. URL: http://nbuv.gov.ua/UIRN/ Mist_2008_4—5_57. 41
26. URL:<https://www.printmarket.ua/ua/nastennyi-perekidnoi-kalendar-a3-biznes.htm>

27. URL: <https://www.24print.ua/ua/vydy-produkciyi/kalendari>

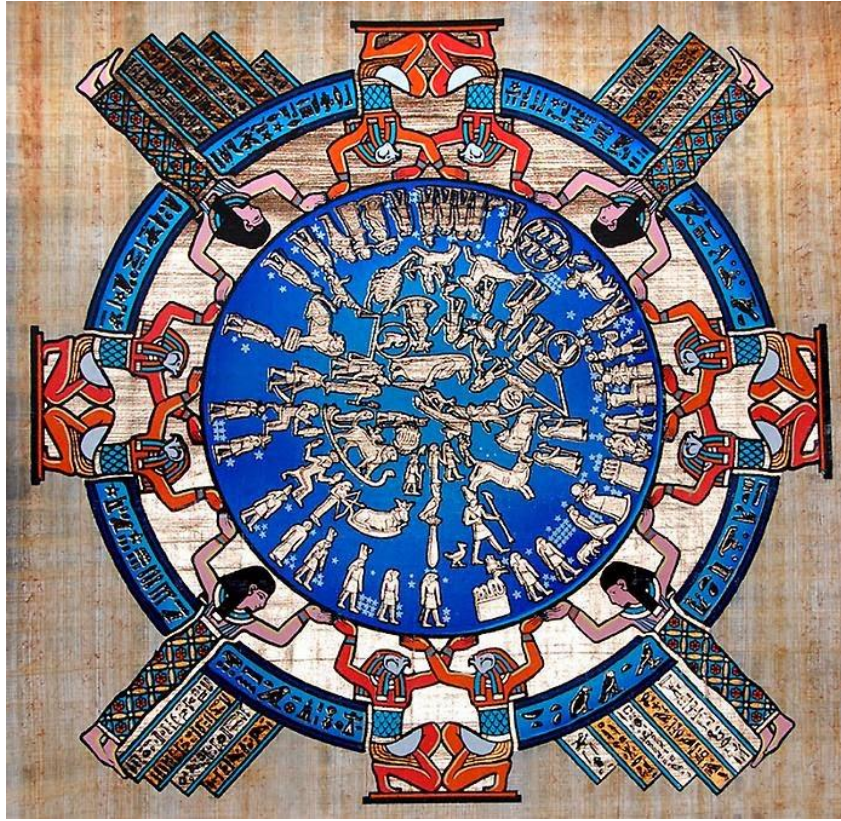
28. URL: https://arsenal-print.com.ua/kalendari_nastenniye_perekidniye-a3-k.html

29. URL: <http://gnozis.com.ua/uk/blog/istoriya-kalendariv/#:~:text>

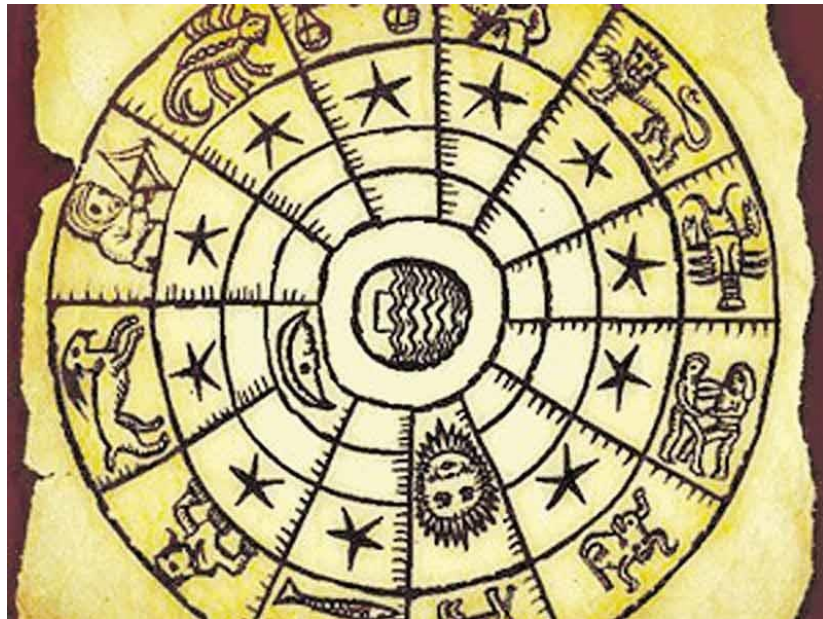
ДОДАТКИ

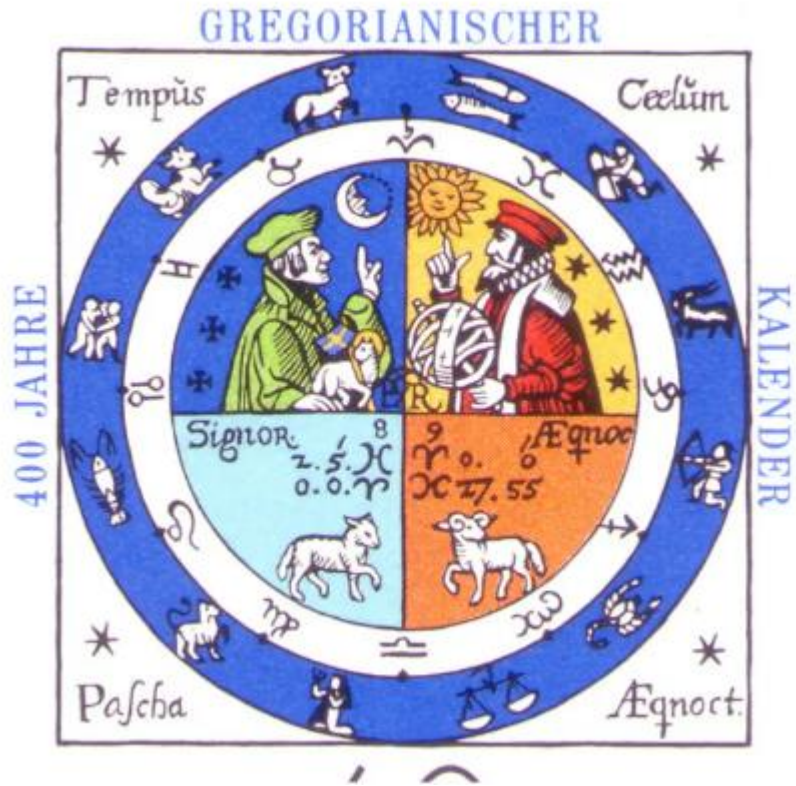
Додаток 1.1 Єгипетський календар

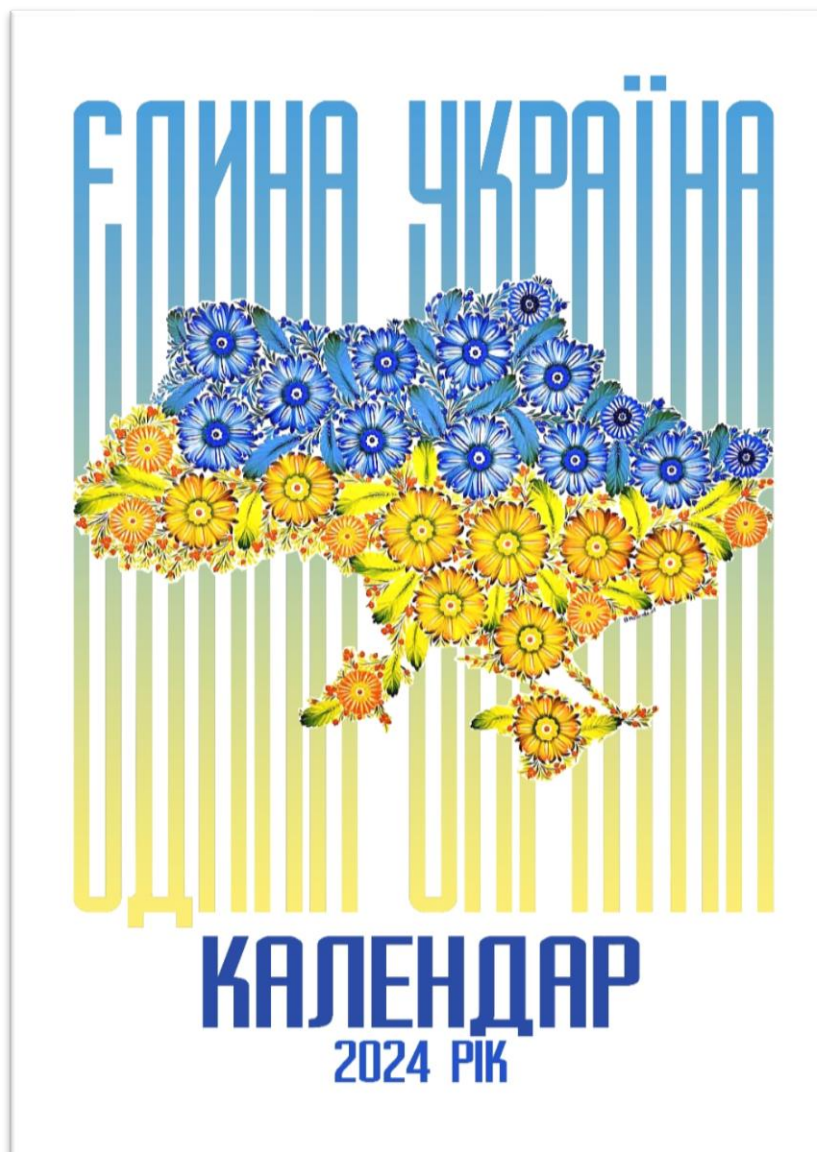
Додаток 1.2 Єгипетський календар

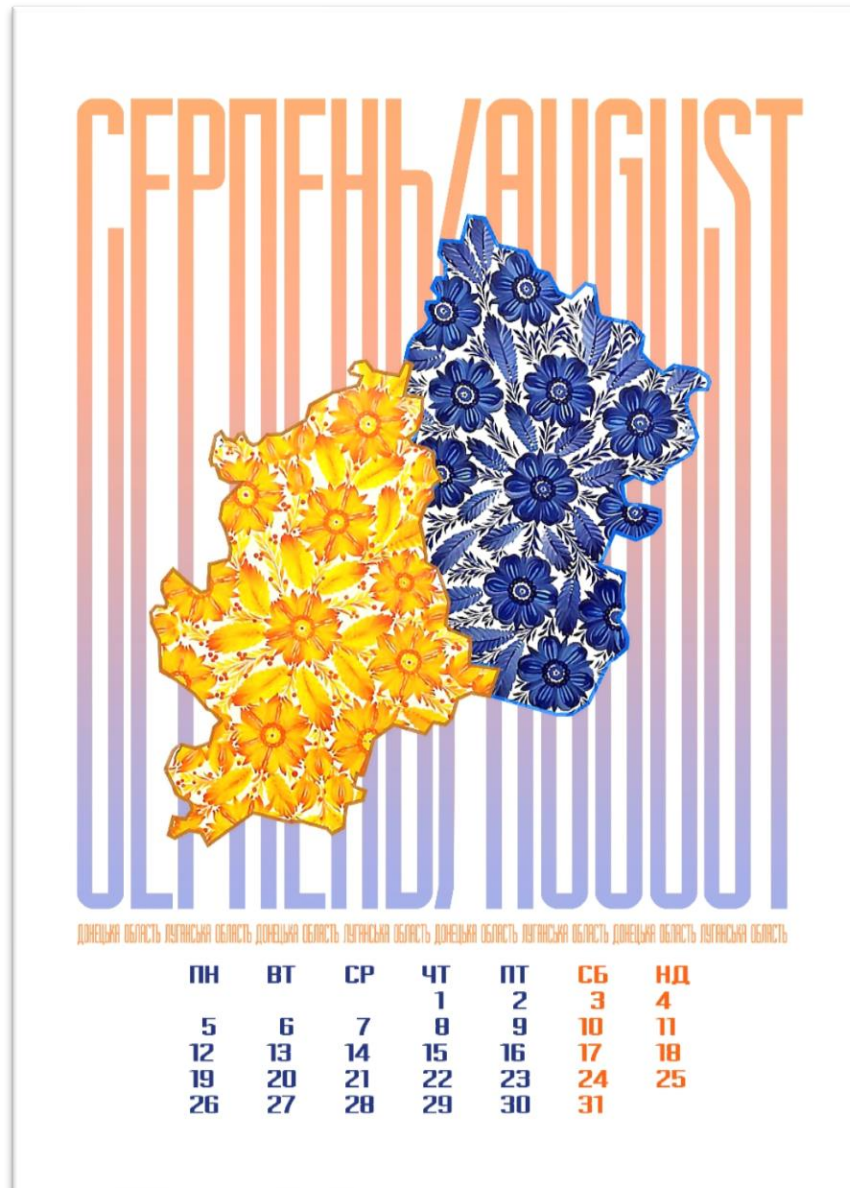
Додаток 1.3 Юліанський календар

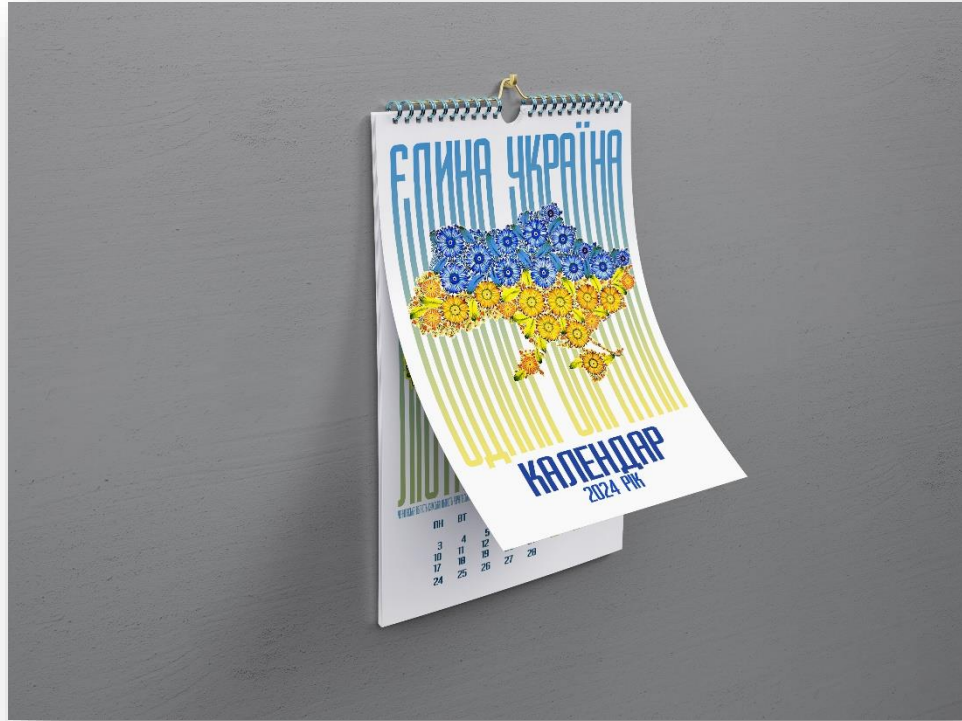
Додаток 1.4 Григоріанський календар

Додаток 2.1 Обкладинка календаря

Додаток 2.2 Типова сторінка календаря

Додаток 2.3 Приклад розміщення календаря